

Potměchuť

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Kristýna Frejová
Potměchuť – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

kristýna frejová

potměchut'

 PRESS

Věnováno Ráchel

Obsah

Den 1. Úplněk	11
Ráchel	13
Den 2. Bude dlouhý...	29
Maminka	33
Den 3. Sobota	67
Čeladná	71
Den 4. Přestupný	81
Jana	87
Den 5. Zlom	97
Tatínek	102
Den 6. ... nic	113
Psi, divoké kočky a já...	118
Den 7. Poslední	143
Tma dala, tma vzala...	146
Den 8. Slunce	153
Jak podržet tmu v sobě	158
Kristýna potmě	163
Doslov	165

Moje máma nikdy neřikala, že „lajf is lajk a box of čoklit“,

ale zato nám říkala, že každý člověk za sebou celým svým životem táhne takovou tenkou červenou nit. Nechává za sebou stopu. To mě jako děcko zaujalo. Představovala jsem si, jak za sebou každý den vinu červené pavoučí vlákno a před usnutím jsem se pokoušela uvidět, jakou pavučinu jsem za ten den upředla. Každý průšvih nebo i naivně dětský přešlap vypadal jako takový nelibý šmordch, a když se mi povedlo něco, na co jsem byla pyšná, pavučinka připomínala krásnou paličkovanou krajku, jaké jsem znala od babičky ze Zlína a jejichž strukturu jsem si vždycky „četla“ prsty, jako by to bylo Braillovo písmo.

Každý úsměv, každý konflikt, každá lež i prostá pravda..., to všechno za námi nechává pachovou stopu, která se na konci promítne do onoho pověstného „rychlého filmu“. Já mám thrillery fakt ráda, ale popravdě, thriller asi není to, co chci spatřit jako poslední „biják svého života“.

Mamka se tehdy vrátila z Beskyd. Byla v Čeladné v lázních. Nikdy nezapomenu, jak moc jí to slušelo. Odpočatá, šťastná, energická, s tou svou obří sluneční auroou zářivě, všeobjímající „lvíce“, která ustojí cokoli...

Byla už pár let po operaci nádoru plic, která dopadla dobře. Všechno se zdálo zažehnáno a momentálně zalito sluncem. „Věro, jestli se do pěti let někde něco neobjeví, tak jsme z toho venku,“ říkal pan profesor Paško, který ji operoval.

„Potkala jsem tam báječného člověka,“ spustila máma. „Hodně jsme si povídali. Hlavně o vás...“ Myšleno o mně a o bráchovi... Mamka vždycky ráda mluvila o mně a o bráchovi. Tehdy mi bylo třicet a přišlo mi to půvabný a zároveň trochu dojemný. Proč máma neřeší sebe, má toho sama na bábovce dost. Co je asi tak na mně a na bráchovi zajímavého? Teď když mám sama Ráchel, chápu. Mluvit o dceři mě vždycky naplňuje jakýmsi vnitřním klidem. Pocitem, že nejsem marná, pocitem, že jsem něco podstatného a pulzujícího ve svém životě dokázala. Podstatnějšího, než jsou úspěchy v práci, vztahy s muži či jiná, více či méně pofidérní dobrodružství všedního dne.

A vnitřní klid, to bylo to, čím se mamka potřebovala obrnit, jako kdyby intuitivně věděla, jak moc ho bude brzy potřebovat.

„Říkal, že by vás moc rád poznal, já myslím, že se určitě někdy potkáte.“

S úsměvem jsem to odkývala a uložila kamsi do muzea svojí paměti. Maminky mají vždycky pravdu a já v ten moment nebyla ještě schopná docenit, jak moc velikou.

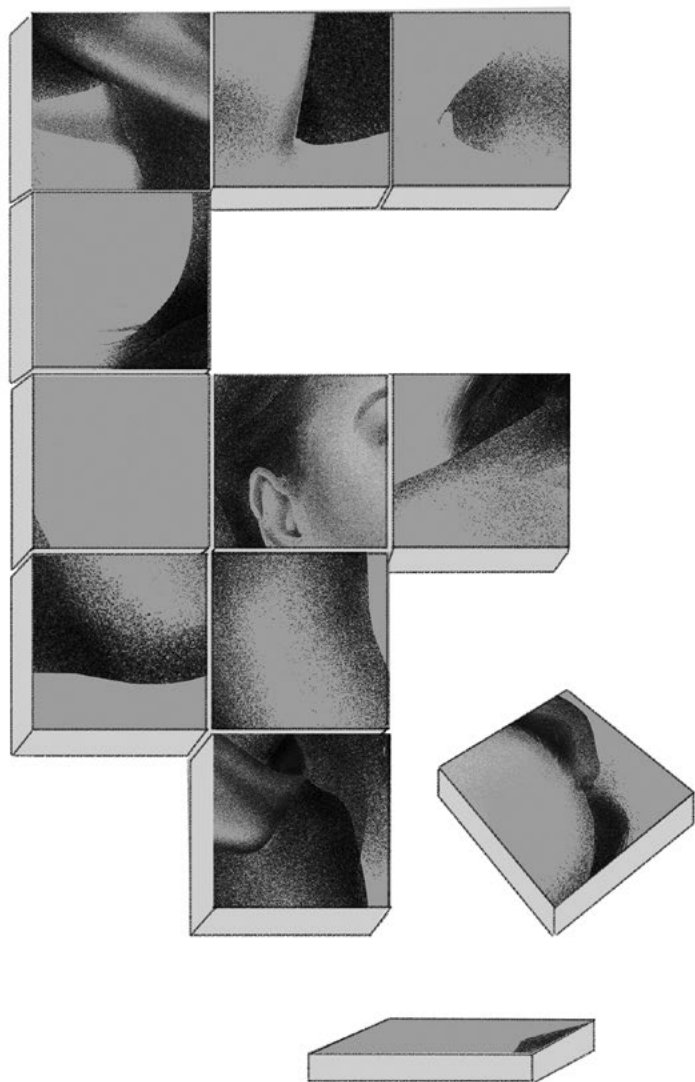
Onen báječný člověk byl Andy Urbiš. V Čeladné provozuje ordinaci celostní medicíny. Dnes je to už známý a hojně skloňovaný pojem, ale tehdy, před téměř dvaceti lety, „celostní medicína“ celospolečensky asociovala spíše

šňupání rozemletých netopýřích drápků či pití krve paniců. Ale už tehdy mi přišlo sympatické, že se někdo snaží propojit náš mozek a způsob života s tím, co se následně děje v našem těle. Jak jednotlivé orgány reagují na dlouhodobý stres či jiná příkoří, která na sobě vědomě či nevědomě dennodenně sami pácháme.

Možná se už tehdy Andymu rodil v hlavě plán na zavedení dunkeltherapie (terapie tmou) v Čeladné, ale myslím si, že jeho realizace byla tou dobou ještě někde v říši sci-fi.

Tohle mamincino prozářené období bohužel netrvalo moc dlouho a dnes to zpětně vidím tak, že se do Čeladné tehdy ne úplně vědomě jela „nabít“, aby se zakrátko pustila do dvouapůlletého boje s tou malou dreadatou mrchou, jak jsem si ji později „ve tmě“ vizualizovala, které se říká rakovina.

den 1. úplněk

Nejhorší byly zatím ty první tři minuty, když Andy „na zkoušku“ zhasl.

Velká tíseň pod hrudní kostí.

Soustředím se na dech, za chvíli to povoluje.

JSEM, JSEM, JSEM!

Andy definitivně odchází a já lezu pod peřinu, protože se mi to zdá jako jediné bezpečné místo tady.

Snažím se usnout, ale nemůžu se uklidnit.

Myšlenky přeskakují jedna do druhé.

Nejde to zastavit.

Hlavou se mi míhají mužská jména.

Zkouším myslet na něco příjemného. Sex s L. Teď zas nemyslím na nic jiného. Dokonce si představuju jakousi podivnou náklonnost s D. ... To naše setkání na Střeláku bylo zvláštní. D. je ten poslední, na koho myslím... pořád to nevzdal.

Usínám.

Zdá se mi sen:

Naběhne sem za mnou partička kamarádů. Otevřou dveře, rozsvítěj, no prostě to celý zničej.

Křičím na ně, vyhazuju je. ~~Bojzpečiví~~* Jsou z toho strašně překvapení.

Budím se a znovu usínám.

Dýchá se mi mnohem lépe. Mám z toho radost.

Přepadá mě mírně euforický pocit, že to DÁM.

Nechce se mi z postele. Můj přístav... bezpečí.

Zase myslím na sex. Dělán si to. Chci uvolnit to napětí v břiše. Povoluje. Úleva.

Ještě předtím ale přišel Andy. Byl tu jen na skok, přinesl mi papíry.

Jsem pořád v posteli a je mi jasné, že budu muset vstát a začít něco dělat. Cvičím Tibeřany.

Překvapivě dobře se orientuju v celém prostoru.

Pořád čekám, kdy přijde panika. Nepřichází... zatím...

Dávám sprchu, mažu se krémama, převlíkám se, jdu jíst.

Všechno jde překvapivě hladce.

Kaše se skořicí je výborná. Vracím se od jídla a sedám ke psaní.

Den první. Kolik je asi hodin? Čtyři? Šest? Devět?

Sedím křivě.

Bolí mě za krkem.

Jde na mě strašná únava.

Jdu spát... snad usnu.

---

* Nečitelné místo v autentickém zápise ze tmy.

Ráchel

Tunis, 2011

„Ráchelko! Prosim tě, pojd' už na tu snídani, nebo tam nic nezbyde.“

Ticho. Ráchel je už asi deset minut na terase našeho hotelového bungalovu a odmítá odejít. „Ráchel! Slyšíš mě, kotě? Snídoška.“

Nic.

„Ráchel?!“

Po zhruba dvaceti vteřinách se z terasy ozve: „Až moucha tady doleze, tak pudu.“

Ráchel mě vždycky dokázala během vteřiny zcela odzbrojit. A taky vždycky měla smysl pro detail, svoji hlavu a „tempíčko“, což mi dala pocítit už při samotném porodu.

Celé těhotenství

jsem prožila v absolutním štěstí a povídání si s „hrošíkem“ uvnitř. Nechtěla jsem vědět, jestli to bude holčička, nebo chlapeček. Nechtěla jsem se připravit o ten moment

překvapení, kdy miminko poprvé uvidím. Za toho „hrošíka“ se pak na mě naoko zlobila.

Jednou, když si ráno u snídaně po zhlédnutí Pána prstenů místo jídla tahala uši směrem nahoru, se zeptala: „A mami, když to budu dělat poctivě každéj den, myslíš, že budu mít uši jako Arwen?“ Zasmála jsem se: „Myslím, že ne, zlato, ale je to skvělejš byznys plán. Kdybychom si založily Arwen kliniku na elfí uši, tak na tom vyděláme balík. A pojd' už, přijdeme pozdě do školky.“

Uběhlo dalších pět minut, pobíhala jsem po bytě, balila Ráchel do školky, odpoledne měla být u Chmelů a já si ji měla vyzvednout až večer, po představení. Tohle a ještě tohle, hlavně abych nezapomněla na nic, co by jí mohlo během dne chybět. Z ranního chaosu mě opět vytrhl pohled na mou dceru, která se přemýšlivě šfourala v talíři a najednou zahlásila: „Pod' do tý kaše, ty kakaho, nemusíš bejt furt s mlíkem.“ Nevěřičně jsem na ni vytřeštila oči, nevěděla jsem, jestli se mám smát, nebo brečet, časový skluz už byl neodvratný...

Slyšela jsem se, jak zvyšuju hlas. „Ráchele! Za deset minut máš bejt ve školce a já za půl hodiny na zkoušce, tak sakra už!“

Pomalým „švenkem“ se odpoutala od rozhovoru s kaší, upřela na mě ty svoje hluboké hnědé (babiččiny) oči a s nevinným výrazem odvětila: „Maminko, prosim tě, nekřič na mě, stejně víš, že je to zbytečný.“

Hrozně jsem se zastyděla, objala ji a řekla si – no co, tak přijdem pozdě. Stejně je to moje chyba, zítra vstaneme o půl hodiny dřív.

Než se mi podařilo pochopit a přistoupit na její zcela odlišný temporytmus, trvalo to, ale tma mi v tom vnitřním „zpomalení“ pomohla velmi výrazně.

Porod

byl, jako ostatně mnoho věcí v mém životě, neplánovaný a řekněme... překvapivý. Jela jsem toho zářijového rána na běžnou prohlídku, termín jsem měla asi až za čtrnáct dní, ale od rána jsem cítila podivný tlak v břiše, který jsem ovšem přičítala tomu, že jsem to přehnalas s keřem.

Keřír a špenát, moje dvě těhotenské chuťové obsese. Hamburger z mekáče jsem tam Ráchel poslala za celých těch devět měsíců jenom jednou, přísahám!

Bylo krásně, teplo a slunko, které jako by ještě nezapomnělo, že byl před pár dny srpen. Cestou jsem potkala „dětský obchod“ a koupila tam plyšového medvídka. Když se mu z prdelky natáhla šňůrka, hrál takovou hezkou melodii, na niž jsem pak „složila“ text, který jsem Ráchel přezpívala snad tisíckrát. „Já jsem mály medvidék, Ráchelčin noční medvidék a zpíívám, do rytmu se kýýývááám... Že jsem mály medvidék, Ráchelčin noční medvidéék...“ S touhle ukolébavkou jsme si ze začátku vystačily, než jsme přešly na Krylovo „Pod tmavočervenými jeřabinami“, které jí z nějakého zvláštního, asi latentně „protestantského“ důvodu fascinovalo. „Maminko, zazpívej posím Pod jeřabinami.“

Jenže to ráno mě ani ve snu nenapadlo, že se jí tu noc v jednu hodinu třicet minut podívám do očí. Doktor Taťána

Lomíčková je žena, která mě vždycky fascinovala. Nevím, co to bylo, tahle moje láska na první pohled. Snad že mi něčím připomíná Annie Girardot, a snad tím pádem krátké spojení s mámou... Každopádně její energie, ironie a humor mi způsobují vnitřní blaho a dobrou náladu. A to jsem nevěděla, jak moc se mi tenhle její energetický „molotov“ bude ten den a hlavně tu noc hodit. Několikrát mi během těhotenství s úsměvem zopakovala, že mám diagnózu nula a že je se mnou teda dost nuda. I já se cítila po celou tu dobu fantasticky, bez jakýchkoli problémů či nevolností. Povzbuzena ladným průběhem posledního trimestru jsem se s Táňou domluvila, že bych ráda rodila bez „chemie“, tedy bez oxytocinu a epidurálu. Po lomíčkovsku na mě zvedla obočí a řekla: „No když myslíte. Hlavně nejezte žádný těhotenský doplňky, nebo porodíte golema.“

To ráno se Táně zcela změnil výraz. Soustředěně mě poslouchala a já okamžitě věděla, že se jí něco nezdá. Měří mi tlak, mračí se.

„Sakra! Devět měsíců se s váma jeden piplá a nakonec má stejně nervy, aby něco neprosral.“

„Co je, Táňo?“ ptám se a slyším, jak mi začíná bušit srdce.

„Máte strašně vysoký tlak. Neběžela jste?“

Ta otázka mě pobaví, vzhledem k tomu, že minimálně dva měsíce vypadám jako plejtvák myšok a táta se mi už v létě v Rogoznici smál, ať si dám bacha, aby mě Greenpeace nechtěli odtáhnout ze břehu na volný moře.

„Lehněte si tady, změříme to za chvíli znovu.“